

XXIX VAKKI-Symposium

Plenary abstracts

ULRICH AMMON
UNIVERSITÄT DUISBURG-ESSEN

Macht und Sprachwahl

Ausgegangen wird von einer Explikation des Begriffs "Macht", für die sich aus der Fachliteratur zwei Ansätze entnehmen lassen: Chance, auch gegen Widerstände, 1) das Verhalten anderer Menschen im eigenen Interesse zu beeinflussen oder 2) sich knappe Güter anzueignen. Hierher gehört auch die Abgrenzung von benachbarten Begriffen wie "Stärke" (im Gegensatz zu Macht nicht notwendigerweise eine zwischenmenschliche Beziehung) oder "Herrschaft" (im Gegensatz zu Macht notwendigerweise institutionalisiert).

In einem zweiten Teil wird ein Überblick gegeben über die kaum überschaubaren, geradezu infinit anmutenden Zusammenhänge zwischen Macht und Sprache. Sie sind dadurch bedingt, dass Macht in so gut wie jedes menschliche Handeln (selbst bestimmt) und Verhalten (fremd bestimmt) hineinspielt. Man bedenke nur die Vielfalt und Häufigkeit der Anwendung von Sprache (Sprechen oder

Schreiben) zum Zweck, das Verhalten anderer Menschen im eigenen Interesse zu beeinflussen oder sich knappe Güter (im umfassenden Sinn) anzueignen. Diese Überlegungen führen schnell hin zum Begriff der "weichen Macht (soft power)", zu scheinbar kontradiktorischen Begriffen wie "die Macht der Ohnmacht" und zu Abgrenzungsfragen des Machtbegriffs. Dabei stellt sich auch die Frage, inwieweit Sprache Grundlage oder nur Ausführung von Macht sein kann.

Der letzte, voraussichtlich umfangreichste Teil befasst sich spezieller mit dem Zusammenhang von Macht und Sprachwahl. Dabei werden die Ebenen des Sprachgebrauchs (Kommunikation/ Interaktion), des Sprachlernens (individuelle und gruppenspezifische Wahl von Sprachen) und der staatlichen Sprachenpolitik (vor allem Fremdsprachencurricula) unterschieden. Die betreffenden Wahlen werden - ansatzweise - erklärt aus den Machtunterschieden zwischen den Sprachgemeinschaften und deren Staaten (Staaten mit der betreffenden Amts- oder Nationalsprache). Dabei wird von der Annahme ausgegangen, dass Sprachgemeinschaften in der Regel daran interessiert sind, dass bei den betreffenden Wahlen ihre eigene Sprache gewählt wird - weshalb sie auch meist, soweit sie dazu in der Lage sind, eine Politik zur Förderung der eigenen Sprache betreiben. Diese Überlegungen führen hin zu einer Analyse der Machtverhältnisse zwischen den Sprachgemeinschaften in der heutigen globalisierten Welt.

~~~~~

JOHAN HÄGGMAN
EUROPEAN COMMISSION

Språk och makt i Europa / Kieli ja valta Euroopassa

~~~~~

PETER R. R. WHITE
UNIVERSITY OF ADELAIDE & UNIVERSITY OF NEW SOUTH WALES

**The Linguistics of News Media Power – The English-language
“Hard News” Report as Ideological Device**

The “hard news” report constitutes one of the central pillars of contemporary English-language news journalism (and the journalisms of many other cultures). To the extent that news media audiences rely on such texts for their knowledge and understanding of local and international events, trends and conflicts, these texts clearly have the potential to shape public opinion in a highly significant way. The power of these reports would seem to derive, at least in part, from the widely held view that such reports are, at least in principle, factual, impartial and non evaluative, and accordingly that they are capable of providing definitively accurate accounts of current events. Such claims to “objectivity” and “accuracy” are, of course, highly problematic epistemically and ultimately ideologically, and have been widely challenged in the academic media studies literature. This

paper seeks to contribute to the study of the “hard news” report by outlining an analytical methodology for getting at the ideological work typically performed by these texts. Their rhetorical potential to naturalise particular value positions will be explained by reference to an analysis which attends to both the typical textual organization (generic structure) of English-language “hard news” reports and the regime of strategic impersonalisation which typically underlies their supposedly “objective” style.

- Iedema, R., S. Feez & P.R.R. White. 2008. *Media Literacy*, Sydney, New South Wales, Adult Migrant Education Service.
- Martin, J.R. & P.R.R. White, 2005/2007, *The Language of Evaluation: Appraisal in English*, London & New York, Palgrave/Macmillan.
- Thomson, E., White, P.R.R & Kitley, P., 2008, “Objectivity and Hard News Reporting Across Cultures - Comparing The News Report In English, French, Japanese and Indonesian journalism”, *Journalism Studies*, Volume 9, Issue 2, pp: 212 - 228
- White, P.R.R. & Thomson, E.A., 2008, ‘News Journalism in a Global Society’, in *Communicating Conflict: Multilingual Case Studies of the News Media*, Thomson, E.A. & P.R.R. White (eds.), Continuum International Publishing Group, London
- White, P.R.R. 2006 ‘Evaluative Semantics and Ideological Positioning in Journalistic Discourse’, in *Image and Ideology in the Mass Media*, Lassen, I. (ed.), Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins: 45- 73

~~~~~

Session abstracts

SIRKKU AALTONEN & PIETA TURKKA
UNIVERSITY OF VAASA

'L'enfer est pavé de bonnes circonstances.' Language and Power on Stage

The above remark by Alphonse Lebel, the notary public, in Wajdi Mouawad's French play *Incendies*, describes well the challenges in theatre translation. Alphonse, whose role, apart from that of lawyer in charge of a will in the story, is also a narrator and, thus, an important source of information to the audience. He talks incessantly and lightens the otherwise tragic story with garbled sayings such as the above. The translator, Reita Lounatvuori, wrote several versions of the play before ending up with the final translation, still too long, which the director then shortened by about an hour. The play is now showing at the Finnish National Theatre. The process from the first text by Mouawad to the final version on stage has gone through 13 drafts, two by the playwright himself, 12 by the translator and 1 by the director. In this presentation we propose to explore how the many rewritings have affected the lines of some of the central characters, like Alphonse Lebel; whether they have only removed the redundancy or actually changed some of the structural elements such as the temporal and spatial localization, characterization or the construction of the plot. As our material, we will use the two versions

written by Mouawad, two versions by the translator Reita Lounatvuori and the final version by the director Janne Reinikainen.

~~~~~

MARI BERGROTH
VASA UNIVERSITET

Språklig medvetenhet i språkbadsundervisning — en pilotstudie

Min presentation är en delprojekt inom projektet Språkbad — kognition och interaktion vid Institutionen för nordiska språk vid Vasa universitet. Målet med projektet är att samla in ett omfattande materialkorpus i svenskt språkbad. Det insamlade materialet består av muntliga gruppsamtal, skriftliga uppsatser av individuella elever samt klassrumsobservationer och lärarintervjuer i tre årskurser.

I alla de olika delområdena fokuseras ämnesspecifik svenska. Av materialinsamlingen återstår nu att samla in det egentliga korpusmaterialet i äkta klassrumssituationer med hjälp av klassrumsobservationer och medföljande lärarintervjuer.

Pilotmaterialet för klassrumsobservationer samlades in under våren 2008. I den här presentationen har jag som första syfte att diskutera och dokumentera insamlingen av pilotmaterialet med tanke på hur den har planerats och genomförts. Som andra syfte har jag att med hjälp av det insamlade materialet analysera hur läraren via sin

språkliga planering styr och stöder elevens möjligheter till att lära sig ämnesspecifikt svenska i språkbadsundervisningen i de observerade lektionerna. Jag utgår från hypotesen att språkbadslärarna måste ha en viss språklig medvetenhet för att kunna hjälpa eleverna vidare i sin språkliga utveckling oberoende av elevens kognitiva nivå vid undervisningssituationen. Jag försöker fånga den här medvetenheten både i klassrumsobservationer och intervjuer genom att analysera materialet både kvantitativt och kvalitativt.

Materialet för analysen består av fem lärarintervjuer samt av 16 ifyllda observations-scheman och 16 observations-dagböcker på årskurserna 3, 6 och 9 i Helsingfors.

~~~~~

RAIJA BERGLUND
VAASAN YLIOPISTO

Valta valita — kaksikielisen lapsen kielenvalintaan vaikuttavista tekijöistä

Selvitän esitelmässäni simultaanisti kaksikielisen lapsen kielenvalintaan vaikuttavia tekijöitä. Käsitettä 'kielen valinta' tarkastelen niin yhteiskunnan, kaksikielisen perheen kuin tutkimani lapsen näkökulmasta.

Ensiksi valotan kaksikielisen lapsen äidinkielen valintaan vaikuttavia yhteiskunnallisia taustatekijöitä. Tämän jälkeen pohdin lapsen päivähoito- ja koulukielen valintaan liittyviä seikkoja vanhempien kielisuunnittelun osana. Seuraavaksi nostan keskiöön kaksikielisen perheen tietoisien kielenkäyttöstrategian vaikutuksen lapsen omaan kielenvalintaan. Lopuksi esittelen esimerkein tutkimani lapsen yksilöllistä kielenvalintaa suomen- ja ruotsinkielisissä sekä kaksikielisissä konteksteissa.

Esitelmäni otsikko *Valta valita* kuvaa tutkimustuloksiani: toisaalta kaksikielisen lapsen valtaa valita kieltä, silloin kun lapsi keskustelee tietyn henkilön kanssa, tietyssä tilanteessa, tietyssä tarkoituksessa; toisaalta kaksikielisen perheen valtaa valita kielistrategiansa ja tämän strategian ohjaavaa "valtaa" lapsen kielenvalintaan.

Esitelmäni perustuu kesällä 2008 ilmestyneen väitöskirjani *Ett barns interaktion på två språk - En studie i språkval och kodväxling* tuloksiin.

~~~~~

AGNIESZKA BITNER-SZURAWITZKI

ABO AKADEMI

Die Darstellung des Leitmotives der Liebe in drei polnischen Übersetzungen des Musikdrama *Der Ring des Nibelungen*

Im Beitrag werden Ergebnisse einer sowohl kontrastiven als auch diachronen sprachlich-semantischen Analyse dreier polnischer Übersetzungen von Wagners *Ring des Nibelungen* (von Aleksander Bandrowski, 1903—1910, MaBgorzata Aukasiewicz, 1988—1989, sowie PaweB Marzec, 2004—2006) präsentiert. Im Bereich der Übersetzungswissenschaft ist diese Studie die erste, die eine Analyse der deutschsprachigen Musikdramen, die hier als literarische Texte betrachtet werden, und ihrer polnischen Übersetzungen in den Blick nimmt. Während der Analyse wird besonderes Augenmerk darauf gelegt, wie die drei Übersetzer verschiedene übersetzerische Probleme, die ein literarisches Werk mit sich bringt, lösen. Dies wird anhand des "literarischen Leitmotives" der Liebe demonstriert. Es wird analysiert, auf welche Art die Aussage im Bereich dieser zentralen Begrifflichkeit dem polnischsprachigen Rezipienten übermittelt wird, und inwiefern die Übersetzer den Ausgangstext in ihren Übersetzungen verändern können.

~~~~~

SIV BJÖRKLUND VASA UNIVERSITET

Med ålderns rätt? Elevspråk och vuxenspråk

Elevspråket presenteras ofta med jämförande och normerande inslag där vuxenspråket ses som mål. Detta språkutvecklings-perspektiv dominerar i studier som berör yngre elever i skolan, men är inte längre lika självklart för längre hunna elever i högstadie- och gymnasieålder, där språkbruket inte alltid ensidigt kan hänföras till ett utvecklingsperspektiv och en inre kognitiv utveckling. Äldre elevers långvariga erfarenhet av språk ger utrymme för språklig variation av olika slag, där både sociolingvistiska synpunkter och idiolektiska drag inte bör förbigås eftersom de utgör väsentliga inslag i individens språkliga profil.

Med utgångspunkt i ett stort skriftligt material där jag undersöker hur finlandssvenska och sverigesvenska elever i åk 9 varierar olika typer av verbfraser diskuterar jag i min presentation skärpunkten mellan utvecklings- och kontakt-lingvistiska perspektiv. De kontaktlingvistiska perspektiv som jag undersöker i elevmaterialet är första hand geografiska (d.v.s. finlandssvenska-sverigesvenska) men även regionala och t.o.m. dialektala. Dessa drag jämförs sedan med skriftligt vuxenspråk i material från den finlandssvenska och sverigesvenska språkbanken. Jag använder dels den totala förekomsten, dels förekomsten av enskilda exempel på variation som

indikatorer på huruvida det är utvecklingen eller omgivningen som styr valet av variation hos eleverna.

~~~~~

EVA BRAIDWOOD & RIITTA SALLINEN
UNIVERSITY OF OULU

Plain or Conventional: The Language of European Framework Programme Contracts

Since the beginning of the European Research and Development Framework Programmes research related contracting has become an essential step in structuring collaborative scientific activities. The agreements are provided in English. The multi-lingual research community must be able to understand the provisions of these contracts. Our research seeks to produce information that may provide guidance for the users. The aim of the study is to examine whether the language of FP contracts complies with the conventions of British common law agreements or does the influence of the plain legal language community prevail? The research material consists of the intellectual property rights and confidentiality provisions of two sets of contractual documents; two FP7 consortium agreements and two grant agreements and ten American and British agreements of the same type. A comparative quantitative analysis of the lexical, structural and stylistic features of the sample texts is used to map

the similarities and differences. The results are discussed in the light of the rules and recommendations of the plain language advocates.

~~~~~

CHAPMAN CHEN
UNIVERSITY OF JOENSUU

Reko Lundan´s *Unnecessary People* in Hong Kong

Introduction: Reko Lundan´s *Unnecessary People* (2003) is about mid-life crisis, unemployment, family violence, and extra-marital affair in a contemporary society.

Objective: To study how to handle culture-specific items in translating the play into the Hong Kong language.

Methodology:

1. Javier Franco Aixelá (1996:) defines culture-specific items as “those textually actualized items whose function and connotations in a source text involve a translation problem & whenever this problem is a product of the nonexistence of the referred item or of its different inter-textual status in the [target] cultural system.”
2. Sirkku Aaltonen (2000) finds that translated drama reflects ideology of the target culture more than that of the source culture.

3. According to Itamar Even-Zohar (1998), when indigenous literature is mature, translations of foreign works tend to be localized.

4. Chapman Chen has translated *Olga* directly from Finnish into Cantonese, and the translation will be published by the International Association of Theatre Critics (HK) this year.

5. As the themes of the play are highly relevant to the contemporary situation of Hong Kong, and in order to maximize echo on the part of the local audience, the play is relocated in Hong Kong.

6. For discussion, culture-specific items are divided into proper names (e.g. Estonia, whether the factory of the hero's employer is moved for cheap labor, is replaced by Shenzhen), socio-political concepts, religious references (the Pope in a joke is replaced by the Taoist Jade Emperor), idioms and slang (e.g. "keep the flags high" is translated as "hold up"), everyday life items (e.g. Finnish food is localized).

Significance:

1. The findings may be a useful reference for drama translators and theatre practitioners when translating a lesser known European drama into Chinese

2. The research will facilitate communication between Europe and China.

ELENA CHIOCCETTI & NATASCIA RALLI
EUROPEAN ACADEMY OF BOLZANO (EURAC)

Definition und Definierbarkeit des Rechtsbegriffs in der Terminologie

Die starke Systemgebundenheit der Rechtssprache hat zur Folge, dass Rechtsbegriffe stets im Rahmen des Rechtssystems, aus dem sie entspringen, interpretiert werden müssen. Aus terminologischer Sicht sind sie demnach aus verschiedenen Blickwinkeln zu analysieren und zu verstehen: Die Relevanz des Kontexts (Gesetzgebung, Rechtsprechung, Rechtslehre) führt dazu, dass diese Begriffe nicht immer hinsichtlich der klassischen Parameter Intension und Extension definierbar sind. Rechtsbegriffe sind nicht statisch; sie ändern sich im Laufe der Zeit und mit der Entwicklung der Wirklichkeit, der Gesellschaft und deren Werte. Des Weiteren haben sie keine geografisch und zeitlich einheitliche Bedeutung, da die rechtliche Wirkung und der Anwendungskontext für deren Interpretation relevant sind. Auch können Rechtsbegriffe in verschiedenen Gesetzestexten unterschiedlich definiert sein, sogar in hierarchisch gleichwertigen Texten. Vor diesem Hintergrund wird die Definition zum wichtigsten Instrument, um den vagen und mehrdeutigen Charakter der Rechtsbegriffe eingrenzen zu können. Im vorgeschlagenen Beitrag soll, anhand der Erfahrungen am Institut für Fachkommunikation und Mehrsprachigkeit der Europäischen Akademie Bozen im Bereich der Rechtsterminologie, die Komplexität der Definition von Rechtsbegriffen aufgezeigt werden. Die

angewandte Arbeitsmethode und die sprachliche Form der juristisch-terminologischen Definitionen sollen dabei ebenfalls vorgestellt werden.

~~~~~

ROBERT COOPER
UNIVERSITY OF TAMPERE

Missing Sentences in Published Translations: Betrayal of Trust or Abuse of Power?

Missing sentences in published translations: betrayal of trust or abuse of power? When a translator receives a commission, it is taken on trust that the end result will be a faithful rendering of the original. To what extent, then, are omissions in the resulting translation a betrayal of that trust?

To investigate this, all the missing sentences in a one-million-word translation corpus of Finnish and English texts were examined. There were as many as a thousand of these, representing about 2.6% of the corpus. Sentence omissions can be attributed to both 'internal' and 'external' factors. Internal factors include those where the translator disregards a sentence either for linguistic reasons (poetic language, idiomatic or proverbial expressions, repetition, non-sequiturs, etc), or because it contains cultural content, a local reference or a technical term which would be incomprehensible to the target reader. External

factors, on the other hand, are those which lead to textual deletions after the translation has been completed, e.g. the removal of undesirable material by an editor (censorship) or cutting sentences for reasons of space.

Deletions due to external factors can hardly be described as a betrayal of trust on the part of the translator; these are a result of an 'outsider' exercising his/her power over the translation process. It could be argued, of course, that there are two different phenomena here: translating and editing/publishing. However, this is clearly an academic distinction, for it is only the final published version which reaches the target audience, and it is on this alone that the translation will be judged. There is a need therefore to revise the conventional presumptions and paradigms of translation theory in such a way as to incorporate external factors such as post- and even pre-editing; for these are an integral part of the translation process.

~~~~~

ALEXANNE DON

Alignment and Solidarity in Email List Interaction

This paper looks at how participants in an email discussion list use the resources of Attitude and Appraisal in negotiating their status and interpersonal positioning. It examines in detail a section of an online argument in which language is used to ratify or legitimate the

acts of other participants and through this means signal (dis)alignment and construct solidarity. The paper also proposes that the use of high value inscribed Attitude towards a target is a both signal of distance, and a mark of the participant's assumed power to deploy such resources.

~~~~~

MONA ENELL-NILSSON
UNIVERSITÄT VAASA

Zur semantischen Ähnlichkeit und Unterschiedlichkeit einiger formal ähnlicher schwedisch-deutscher Simplizia und Wortbildungskonstruktionen

Sowohl beim Fremdsprachenlernen als auch beim Übersetzen stößt man auf Wortschatzeinheiten zweier Sprachen, die eine formale Ähnlichkeit aufweisen, bei denen man sich aber überlegen muss, ob die Einheiten eine semantische Ähnlichkeit oder eine semantischen Unterschiedlichkeit aufweisen. Für den Fremdsprachenlerner oder Übersetzer ist es in erster Linie wichtig zu wissen, ob die Wortschatzeinheiten insofern eine semantische Ähnlichkeit aufweisen, dass sie in dem aktuellen Kontext verwendet werden können, d. h. dieselbe aktuelle Bedeutung haben können. Für den Linguisten stellt aber der semantische Vergleich von Wortschatzeinheiten zweier Sprachen eine Herausforderung dar. Nicht nur die Definition der Kategorien *semantische Ähnlichkeit* und

semantische Unterschiedlichkeit ist mit gewissen Problemen verbunden, sondern der semantische Vergleich verschiedener Typen von Wortschatzeinheiten setzt auch unterschiedliche Methoden voraus. In meiner Dissertation, Enell-Nilsson (2008), habe ich ansatzweise einige schwedisch-deutsche Simplizia mit Hilfe der Merkmalanalyse semantisch verglichen. Bei einem semantischen Vergleich von Wortbildungskonstruktionen ist jedoch die Merkmalanalyse in derselben Weise nicht verwendbar, da neben der lexikalischen Bedeutung auch die Wortbildungsbedeutung und die Motivationsbedeutung eine Rolle spielen.

In diesem Vortrag sollen anhand von einigen formal ähnlichen Wortschatzeinheiten aus dem Sprachenpaar Schwedisch-Deutsch verschiedene Aspekte diskutiert werden, die bei einem semantischen Vergleich von Simplizia und Wortbildungskonstruktionen beachtet werden müssen.

Enell-Nilsson, Mona (2008): *“In einer Birke an der Szene sitzt ein kleiner Junge [...]“ Schwedisch-deutsche falsche Freunde als ein Phänomen interindividueller und individueller Wortschätze.* Vaasa.

~~~~~

MARJA ERONEN
VAASAN YLIOPISTO

**Tunteet hallitsijoina ja hallittavina — lehdistön käyttämät Jokela-
metaforat surun ja järkytyksen tunteiden kuvailussa**

Suru ja järkytys ovat erittäin voimakkaita tunteita, joiden kuvailuun tarvitaan metaforia. Tunnetiloja on ylipäättään vaikea kuvailla kirjaimellisesti, koska tunteet ovat vaikeasti tavoitettavia ja hetkellisiä (Ortony & Fainsilber 1987: 181). Erilaisia tunnemetaforia käyttämällä surun ja järkytyksen tunteille tullaan ehkä jopa huomaamatta antaneeksi erilaisia merkityksiä. Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, miten surua ja järkytystä kuvaamalla osoitetaan asennoitumista (attitude) sekä tunteeseen että tunteen kokijaan. Teoreettisena perustana käytän Martinin ja Whiten (2005) suhtautumisen teoriaa (appraisal theory).

Esimerkiksi metaforiset ilmaukset ”musertua itkun alle” ja ”kollektiivinen suru auttaa eteenpäin” paljastavat aivan erilaisen suhtautumistavan surun tunteeseen. Puhuttaessa itkun alle musertumisesta korostetaan negatiivisen tunteen hallitsevuutta, sillä siinä negatiivinen tunne kuvataan painavaksi ja surijaa vahingoittavaksi (ks. Eronen 2008: 105–106). Puolestaan sanottaessa kollektiivisen surun auttavan eteenpäin korostetaan yhteisen surun positiivisuutta, jolloin kollektiivinen suru implikoituu voimavaraksi (ks. emt. 110–111). Median tapa kuvailla koulusurmien jälkeisiä tunteita herättää kysymyksen toisaalta journalismin eettisistä

arvoista ja toisaalta journalismin tehtävästä surutyössä (Raittila ym. 2008: 150). Kysymys journalismin eettisistä arvoista ja surutyöstä liittyy siihen, onko oikein käsitellä tunteita yksittäisen ihmisen kokemuksen kautta (ks. emt.) ja onko surun ja järkytyksen tunteiden hallitsevuuden korostaminen välttämätöntä näiden tunteiden läpikäymiseksi.

Eronen, Maria (2008). *Tragedia kuoleman talossa. Helsingin Sanomien ja Ilta-Sanomien Jokelan koulusurmiin liittyvät metaforat kolmiulotteisessa tarkastelussa*. Vaasan yliopisto. Julkaisematon pro gradu -tutkielma.

Martin, J.R. & Peter White (2005). *The Language of Evaluation. Appraisal in English*. New York: Palgrave Macmillan.

Ortony, Andrew & Lynn Fainsilber (1987). The role of metaphors in descriptions of emotions. *Theoretical Issues In Natural Language Processing*, 181—184. Lainattu 22.7.2008:

<http://www.aclweb.org/anthology-new/T/T87/T87-1037.pdf>

Raittila, Pentti, Katja Johansson, Laura Juntunen, Laura Kangasluoma, Kari Koljonen, Ville Kumpu, Ilkka Pernu & Jari Väliaverronen (2008). *Jokelan koulusurmat mediassa*. Tampere: Tampereen yliopisto, Journalismin tutkimusyksikkö. Lainattu 2.6.2008:

<http://tampub.uta.fi/tiedotusoppi/978-951-44-7376-0.pdf>

~~~~~

SABINE GRASZ UNIVERSITÄT OULU

Sprachenwahl im Wirtschaftsstudium

Sprach(en)kompetenz und konkret Mehrsprachigkeit ist ein Bildungsziel, das in der Politik sowohl auf europäischer (z. B. Mehrsprachigkeitsstrategie der EU) als auch auf nationaler Ebene (vgl. Kiepo) und im Wirtschaftsleben (vgl. ELAN-Studie der EU und diverse

Sprachbedarfsanalysen) eine hohe Priorität hat. Funktionale Sprachenkenntnisse sind Voraussetzung für erfolgreiche Forschungs- und Arbeitsaufenthalte im Ausland. Demgegenüber lässt sich beobachten, dass sowohl an den Schulen als auch an den Universitäten die Bereitschaft, mehrere Sprachen auf höherem Niveau zu lernen, stagniert. Es ist wahrscheinlich, dass in den nächsten Jahren immer weniger Universitätsabsolventen mit funktionalen Sprachenkenntnissen in anderen Sprachen als Englisch in das Arbeitsleben einsteigen. Für die Weiterentwicklung von attraktiven Sprachlernangeboten für Wirtschaftsstudierende sowie für die Gestaltung von zielgruppenadäquater Studienberatung ist es notwendig, das Spektrum der Motive und Einstellungen für die Sprachenwahl zu kennen. Um die Motive für die Sprachenwahl, die Einstellung zu verschiedenen Sprachen und zu Mehrsprachigkeit zu erfassen, wird im Frühling 2009 von Joachim Schlabach (Wirtschaftsuniversität Turku) und Sabine Grasz (Universität Oulu) eine Befragung unter finnischen Wirtschaftsstudierenden durchgeführt. Bisher wurde noch nicht auf einer breiten Basis untersucht, welche konkreten Faktoren für die Sprachenwahl der Studierenden tatsächlich ausschlaggebend sind. Mit Hilfe der Befragung soll u.a. herausgefunden werden, welche Motive die Sprachenwahl der Studierenden beeinflussen, wie diese sich bei den verschiedenen Sprachen unterscheiden, welche Bedeutung die Studierenden Fremdsprachenkenntnissen im Allgemeinen beimessen, für wie wichtig die Studierenden Mehrsprachigkeit halten und ob sie ihre persönliche Mehrsprachigkeit positiv oder negativ bewerten. Die Analyse der Antworten erfolgt sowohl qualitativ als auch quantitativ.

Mit Hilfe der Daten können einerseits die Motive zum Deutschlernen und die Einstellung gegenüber der deutschen Sprache erhoben und andererseits kann eine kontrastive Analyse vorgenommen werden, bei der die Unterschiede zwischen den Sprachen herausgearbeitet wird. In dem Beitrag soll der Fragebogen und damit verbundene inhaltliche und methodische Aspekte präsentiert und zur Diskussion gestellt werden

~~~~~

LEENA HAMBERG
HELSINGFORS UNIVERSITET

Agentivitet, ansvar och makt — konstruktionen av de flerspråkiga eleverna i skolans styrdokument

De flerspråkiga elevernas bristande skolframgång är en utmaning för den svenska skolan. Skolverket rapporterar återkommande, att elever med utländsk bakgrund är överrepresenterade i den grupp som inte når målen i grundskolan och inte är behöriga till de nationella programmen i gymnasiet. Skolan kan sägas ha misslyckats i uppdraget att erbjuda likvärdig utbildning och stödja de flerspråkiga eleverna i den dubbla uppgiften att både lära sig svenska och nå kursmålen i övrigt. I framgångsrika lärandemiljöer för flerspråkiga elever ses modersmålet som en rättighet och som en resurs (Cummins 2000). Man kan fråga sig, i vilken mån som den svenska skolans styrdokument framställer elevernas modersmål och

flerkulturella bakgrund som en resurs för dels elevernas egen utveckling och dels ömsesidigt lärande mellan elever och pedagoger. Här granskar jag konstruktionen av de flerspråkiga eleverna och deras kompetens i lokala arbetsplaner och handlingsplaner på en sk förberedelseenhet, en skolform för nyanlända elever. Skolenheten sammanfattar sin språkpolicy under rubriken Språkutvecklande förhållningssätt.

Genom transitivtetsanalys har jag undersökt, vilken sorts processer språkutvecklande förhållningssätt består av, vilka deltagarroller som konstrueras och vem/vad är ansvariga för processerna. I styrdokumentet tecknas i det här fallet en bild av aktiva, ansvarstagande, mångsidigt kommunicerande pedagoger medan eleverna och deras förmågor tonas ner. Elevernas (ev flera) modersmål förekommer varken som deltagare eller omständigheter i de språkutvecklande processerna.

Konstruktionen av de flerspråkiga eleverna och deras kompetens relaterar jag till begreppet makt såsom det definieras av Van Dijk: tillgång till, kontroll av och inflytande på diskurs.

~~~~~

GREGOR VON DER HEIDEN UNIVERSITÄT UMEÅ

Situationen der Ohnmacht im Gespräch

In diesem Vortrag werden kommunikative Aktivitäten in den Blick genommen, die in einer Krisensituation stattfinden. Die Krise besteht unter anderem darin, dass die individuellen sowie gruppenspezifischen Handlungsziele der Beteiligten gegenläufig sind. Zudem stehen die Gesprächspartner vor einem Ultimatum oder haben es selbst gesetzt, das heißt, ihnen steht nur ein begrenzter Zeitraum zur Verfügung, in dem sie handeln können bzw. müssen. Das gesetzte Ultimatum hat Auswirkungen auf die Aushandlungsfaktoren (beispielsweise Warten lassen = Macht/Warten müssen = Ohnmacht) und bestimmt somit das gesamte Verständigungsgeschehen. An diesen Faktoren entscheiden sich die Handlungsspielräume und -orientierungen der Kommunizierenden. Die Entscheidung für oder gegen eine sprachliche Handlungsalternative ist hochrelevant und geht mit Konsequenzen oder Folgen für das weitere Geschehen einher.

Die Untersuchung stützt sich auf authentisches Gesprächsmaterial, welches während der durch Mitglieder der Roten Armee Fraktion (RAF) durchgeführte Okkupation der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Stockholm im Jahre 1975 aufgezeichnet wurde. Es ermöglicht, die Entwicklung einer Krise und ihre kommunikative Realisierung mit gesprächsanalytischen Methoden zu erfassen. Das

Ziel ist es, jene kommunikative Handlungszusammenhänge und -prozesse zu rekonstruieren, die sich in dieser konkreten Krisensituation herausbilden. Erste Teilergebnisse der Untersuchung werden in diesem Vortrag vorgestellt. Es handelt sich im Wesentlichen um die Nachzeichnung der Handlungsverläufe innerhalb des ersten Stadiums von fünf sowie der Beschreibung kommunikativer Verfahren zur Zweckerreichung, die in diesem Stadium der Krise Verwendung fanden.

~~~~~

PERTTI HIETARANTA
UNITED ARAB EMIRATES UNIVERSITY

On the Power of Language: Transferring Categorisation in Translation

On the power of language: transferring categorisation in translation
It is well known that efficient language use is based to a great extent on functionally adequate or, in general, appropriate categorisation (cf. e.g. Keizer 2007). However, it is equally well known that many languages are mutually so disparate especially in terms of how they reflect their surrounding cultures that the process of applying category labels is anything but a straightforward task (cf. e.g. Holmes 1988).

Hence, it is fully understandable and in fact only to be expected that translators should face some problems in their work since they will need to try to make different language systems match at least in a reasonable degree as far as word choices are concerned, in particular.

The present paper looks at some of these problems from a Finnish □ English perspective by analysing some attested Internet data from selected web sites by Finnish government authorities, and suggests that some of the solutions to such categorisation problems proposed so far are not optimal for a variety of reasons, and that alternative, more adequate solutions should therefore be sought for. Some possible alternatives are then considered against some corpus data culled from the BNC (British National Corpus), in particular.

Holmes, James (1988), *Translated! Papers on Literary Translation and Translation Studies*. Amsterdam: Rodopi.
Keizer, Evelien (2007), *The English Noun Phrase: The Nature of Linguistic Categorization*.

~~~~~

MINNA HJORT
HELSINGIN YLIOPISTO

Kaunokirjallinen v-sana

Vittu, v-sana, vee, vattu, vitalis - rakkaalla lapsella on monta varianttia. Tarkastelen esitelmässäni sitä, millaisia vittu-lekseemin

variantteja ja erilaisia johdoksia löytyy toisaalta alun perin suomeksi kirjoitetusta ja toisaalta suomeksi käännettystä nykyauno-kirjallisuudesta, ja millaisia eri tehtäviä ne teksteissä saavat. Pohdin myös sitä, millaisissa yhteyksissä kääntäjät ottavat lekseimin ja sen variantit käyttöön sekä sitä, miten niiden käyttö mahdollisesti eroaa käännössuomen ja alkuperäissuomen välillä.

Esitelmäni perustuu käynnissä olevaan väitöskirjatutkimukseeni, jossa vertailen neljän eri voimasanalekseimin käyttöä kaunokirjallisessa alkuperäis- ja käännössuomessa sekä tarkastelen voimasanoja kääntämisen kohteena. Käännösaineistoni on pohjoisamerikanenglannista suomennettua kirjallisuutta. Sekä alkuperäissuomen että käännössuomen aineistoni teokset ovat ilmestyneen noin kymmenen viime vuoden aikana ja edustavat laadukasta yleistä kertomakirjallisuutta.

Tutkimus kuuluu kaunokirjallisuuden kääntämisen ja käännöskielen tutkimuksen aloihin ja siinä on vaikutteita myös kirjallisuustieteestä.

~~~~~

MAJ-BRITT HÖGLUND
UNIVERSITY OF VAASA

“I went undercover to expose sex criminals.” Construction of a Reporter Heroine and Victims of Drug Rape in a Cosmopolitan UK Feature Story

The decision of a magazine to allow a reporter to go undercover is a statement about social phenomena which cross the line of the acceptable. When the magazine initiates an investigation into unacceptable behaviour it also constructs itself and its reporter as agentive and responsible. In her feature story, the reporter can then describe the qualities and behaviours of the women she meets while working undercover, and she can also construct herself in her professional and personal capacity.

The purpose of this study is to investigate how a reporter and the women she writes about are constructed in a feature story in Cosmopolitan UK in March 2004. It also discusses how the events to which the women become subjected are evaluated in the text. In the study, the feature story is investigated by means of Critical Discourse Analysis. Discourse is seen as a construction of identities, and repertoires as recurring themes which describe the qualities and behaviours associated with these identities. The method is repertoire analysis complemented by tools taken from the Appraisal theory framework to determine evaluative positioning.

In the findings, the reporter and the women featured are described as attractive professionals in their respective fields. They are independent and have the freedom to invest in themselves and in having fun. In this way the women correspond to the Cosmopolitan target group of “fun, fearless females”. However, the events recounted in their narratives show that caution, rather than fearlessness, would be preferable in some fields of life.

~~~~~

SUVI ISOHELLA
VAASAN YLIOPISTO

Maailma muuttuu, muuttuuko tekninen viestijä?

Työelämässä tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet ammattikuviiin monella alalla, myös teknisen viestinnän alalla. Yhden osa-alueen, esimerkiksi teknisen kirjoittamisen, hallinneista teknisistä viestijöistä on tullut kansainvälisiä moniosaajia, jotka hallinnoivat laajoja kokonaisuuksia: projekteja, prosesseja ja sisältöjä. Ammattikuvassa tapahtuneet muutokset näkyvät myös teknisen viestinnän alalla käytävässä keskustelussa; esimerkiksi pätevyys- eli kvalifikaatiovaatimuksia koskeva keskustelu on vilkastunut 2000-luvulla, ja kvalifikaatiovaatimusten kartoittaminen on koettu tärkeäksi. Yhtenä esimerkkinä tästä on teknisen viestinnän alan eurooppalaisen kattoorganisaation TCEuropen kartoitus teknisen viestinnän alan

koulutuksesta Euroopassa. Julkaisussa tarkastellaan teknisen viestijän kvalifikaatioita ja kvalifikaatiovaatimuksia (ks. TCeurope 2005).

Esitelmäni on osa teknisen viestinnän alan kvalifikaatiovaatimuksia käsittelevää tutkimustani. Esitelmässäni pohdin, miten teknisen viestinnän alan kvalifikaatiovaatimuksia voidaan mallintaa aiempiin tutkimustuloksiin perustuvan luokittelun, kvalifikaatiotaksonomian, muodossa.

TCeurope (2005). *Professional education and training of Technical Communicators on Europe. Guidelines.*

~~~~~

LARS-ERIK JOHANSSON HÖGSKOLAN I SKÖVDE

Dialekt — en studie av terminologi och begreppsbildning

Vid förra årets VAKKI-konferens talade jag om språkets standardvarietet. Jag har tänkt att vid denna konferens hålla ett föredrag om en annan språklig varietet, nämligen dialekt, en varietet som i forskningen, framför allt inom dialektologi, sociolingvistik och språkhistoria, ofta ses som en dikotomisk motpol till standardvarietet. Årets tema är "Språk och makt", och en av plenarföreläsarna, Ulrich Ammon, har skrivit sin doktorsavhandling om dialekttalande som språkbarriär; dialekttalande skiljer enligt Ammon språkbrukarna från maktens språk, standardvarietet.

Med termen dialekt betecknas enligt Nationalencyklopedin (NE) den "språkvariant som talas av invånarna inom ett avgränsat geografiskt område" (benämnd med äldre och nyare facktermer som folk mål, bygdemål, allmogemål och munart). I min framställning kommer jag att kortfattat diskutera olika termer för dialektbegreppet men främst analysera den språkvetenskapliga begreppsbyggnaden som har utvecklats inom svensk nordistik för att karakterisera dialektvarieteteten. Av intresse är bland annat den omständigheten, att dialektbegreppet, som uppenbarligen kan definieras "flerdimensionellt", dvs. med hjälp av olika kriterietyper, vanligtvis definieras endimensionellt utifrån ett rumsligt (areallingvistiskt) kriterium (jfr definitionen i NE).

~~~~~

HANNA JÄRVI
VASA UNIVERSITET

Muntliga färdigheter i svenska språket bland vuxna invandrare i Närpes

Temat invandrare som arbetskraftsresurs diskuteras rätt aktivt i Finland då allt fler finländare går i pension och yngre finländare inte räcker till för alla jobb. Eftersom svenska språket är det ena av Finlands två officiella språk är invandrarsvenska också en möjlighet. Invandrarsvenskan tillför diskussionen en intressant aspekt, eftersom

invandrarna blir en minoritet inom en annan minoritet, finlandssvenskarna. En central framtidsfråga är därför hur väl invandrarna integreras språkligt i Finland.

Syftet med min doktorsavhandling är att undersöka vuxna invandrades attityder till svenska språket och även färdigheter i det. Jag undersöker 12 invandrare som har bott antingen högst 7 år eller över 10 år i den svenskspråkiga staden Närpes. Jag har samlat in undersökningsmaterialet i oktober 2008—januari 2009. Materialet består av 60 dagbokstexter som informanterna har skrivit och av 12 temaintervjuer där livet som invandrare i Närpes och inlärningen samt användningen av svenska språket diskuteras. Sammanlagt består det muntliga materialet av ca 480 minuter inspelningar.

För att kunna bli en del av det nya samhället behöver invandrare kunna kommunicera med lokala människor och därför spelar invandrarnas muntliga färdigheter en stor roll i integreringsprocessen. I mitt föredrag redogör jag för informanternas muntliga färdigheter i svenska språket med hjälp av den europeiska referensramens färdighetsnivåer A1—C2. Nivåerna A1—A2 innebär i min undersökning att informanterna har grundläggande färdigheter i svenska. De informanter som är på nivåerna B1—B2 har färdighet för självständig språkanvändning. Nivåerna C1—C2 uppnås då informanterna har avancerade färdigheter i svenska.

Mina informanters vistelsetid i Närpes varierar rätt mycket och det är intressant att undersöka sambandet mellan informanternas

färdigheter i svenska och vistelsetidens längd. I mitt föredrag redogör jag även för om vistelsetidens längd och färdighetsnivån korrelerar med varandra.

~~~~~

SALLI KANKANPÄÄ

KOTIMAISTEN KIELTEN TUTKIMUSKESKUS

Kielipuhe ja sen erottaminen sisältöpuheesta lain valmisteluvaiheen pöytäkirjoissa

Kielipuhe ja sen erottaminen sisältöpuheesta lain valmisteluvaiheen pöytäkirjoissa Säädöstekstin muotoutuminen on Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa keväällä 2007 alkanut hanke, jonka tavoitteena on saada tietoa lakitekstin synnystä prosessina ja laista tekstilajina. Keskeinen selvitettävä kysymys on, milloin lakitekstin tärkeimmät kielelliset ratkaisut tehdään ja millä perustein.

Tutkimusaineistoon kuuluvat asunto-osakeyhtiölakia valmistelleen työryhmän ehdotus säädöstekstiksi ja säädöksen perusteluiksi sekä lopullinen hallituksen esitys laiksi perusteluineen. Säädösehdotuksen muotoutumista selvitetään työryhmävaiheen pöytäkirjojen ja niihin merkityn keskustelun pohjalta sekä analysoimalla tutkijoiden kieleen tekemien muutosehdotusten vastaanottoa. Tietoja täydennetään lainvalmistelijoiden haastatteluin.

Esitelmässäni analysoin lain valmistelijoiden kielikäsitystä ja kielitietoisuuden astetta. Miten kielestä puhutaan lain valmisteluvaiheen pöytäkirjoissa? Otetaanko lain valmistelussa sisällön ohella ylipäänsä kantaa kieleen? Kuinka avoimesti kielestä puhutaan? Mihin kielen ilmiöihin kantaa otetaan (esim. termeihin, virkerakenteisiin) ja miten? Erotetaanko kieltä koskevat kommentit selvästi sisältöä koskevista, vai esitetäänkö nekin pikemminkin sisältöä koskevinä? Tunnistavatko tai tunnustavatko lainvalmistelijat itse, että pöytäkirjoissa mahdollisesti käsitellään myös kieltä? Mihin heidän näkemyksensä mukaan asettuu sisällön ja kielen raja?

~~~~~

KATRI KARJALAINEN
VASA UNIVERSITET

Vägg å vägg — Inläring av ord via muntlig kommunikation

Ord är viktiga byggstenar då man lär sig ett nytt språk. I mitt föredrag presenterar jag en fallstudie där en inlärare av svenska muntligt kommunicerar med en modersmålstalare. Jag koncentrerar mig på informantens ordinläring. Materialet består av ett bandat FinTandemsamtal där den finskspråkiga partnern lär sig svenska. Samtalet är drygt 50 minuter långt och innehåller riklig användning och repetition av ordet vägg, som studien fokuserar på och innefattar därmed också många möjligheter till ordinläring. Studien visar att även om tandemläring sker via naturliga samtal lärs ord inte

endast incidentiellt utan även intentionellt via explicita diskussioner, frågor och feedback. Resultatet visar samtidigt dubbelfokuseringen i tandemläring; även om det är fråga om innehållsbärande autentiska interaktionssituationer inkluderas inläringen, det grundläggande målet, vilket gör situationen annorlunda än övriga informella språkinläringssituationer.

~~~~~

HELI KATAJAMÄKI
UNIVERSITY OF VAASA

Appraisal Practices in Different Genres — A Comparison of Editorials, News and Interviews in Finnish Business Newspapers

In my PhD study I am focusing on how appraisal is constructed explicitly by linguistic devices in the editorials of two Finnish Business Newspapers, *Kauppalehti* and *Taloussanomat*. The preliminary results of my study indicate that appraisal and therefore also the journalistic voice (see White 1998) have some genre-specific features. Based on the analysis of the editorials in this special field, I describe the use of Affect, Judgement and Appreciation. Affect is concerned emotional responses and dispositions. In Judgement, the evaluation is targeted on human beings, and in Appreciation the evaluation is targeted on entities, actions or processes. (Martin & White 2005, White 1998.)

This presentation focuses on the possible differences of appraisal practices in editorials, news and/or interviews. As the same topics are discussed in different newspaper genres, for example first in the news section and later in an editorial, the texts can be said to form a genre chain. It is probable that the genre affects the way the topic is discussed and therefore, studying the differences between the different texts within a chain can reveal genre-specific practices. In my presentation, I will study four such text chains found in Finnish business newspapers. I will concentrate on appraisal because it makes it possible to consider the role of subjectivity and objectivity in different genres in business newspapers.

The material of my study consists of 20 editorials that were published during the first two weeks of September 2001 or 2005. All the editorials concern development, mainly economical one. For this comparative study, it is chosen four cases, which are handled in the data of editorials and also in news and interviews.

Martin, J. R. & Peter White (2005). *The Language of Evaluation. Appraisal in English*. Hampshire & New York: Palgrave Macmillan.
White, Peter R. (1998) [online]. *Telling Media Tales: the news story as rhetoric*. Sydneyn yliopistolle tehty Julkaissematon väitöskirja. Luettu 5.1.2004. Saatavilla osoitteesta <http://www.grammatics.com/appraisal/AppraisalKeyReferences.html>

~~~~~

KARITA KERKKÄ
UNIVERSITY OF HELSINKI

Two Experiments of Applying Problem-based Learning Method in a Translation Course

The main concern for university teachers is how to support students to succeed in their studies. In recent years, pedagogical scholars have emphasized the relevance of the constructivist approach to learning and teaching in higher education. According to student-oriented approach, student is seen as an active builder of knowledge, which then is supposed to result in a deep learning approach and better learning outcomes with conceptual change instead of teacher-oriented approach with focus on information transmission (see e.g. Trigwell et al. 1999).

In this paper, I discuss opportunities and challenges for teaching and learning with problem-based learning method (PBL) based on my personal experiences of applying PBL method in two practical translation courses. The first experiment was performed during the course “Translation and translation analysis from Swedish into Finnish” for second year students at University of Helsinki, Department of Translation Studies between autumn 2006 and spring 2007. The second experiment started autumn 2008 during the translation course for first year students. PBL offers several advantages compared to learning with teacher-oriented approach, one of which is that it allows with relative ease to integrate the

practical translating into literature and therefore also into wider theoretical frame of reference. Another advantage is that PBL creates a framework for translation task analysis that includes text analysis for translator's purpose, and hence, every unique translation task with complex translation problems may be seen as a meaningful whole.

Trigwell, K., Prosser, M & Waterhouse, F. (1999). *Relations between teachers' approaches to teaching and students' approaches to learning*. Higher Education 37, 57—70.

~~~~~

MARJA KIVILEHTO
TAMMERFORS UNIVERSITET

SKRIVKOMPETENS — Teoretiska modeller och skrivundervisning i praktiken

Synen på skrivkompetens har varierat under åren. Den textbaserade synen har gett vika för en mer processorienterad och socialt förankrad syn på skrivandet. I skrivforskningen har inriktningarna följt varandra utan att någon helt förkastats. Idag kan två huvudriktningar sägas vara framträdande: den kognitiva och den sociala (Blåsjö 2004, 10). Medan den kognitiva forskningen utgår från den individuella skribentens förmåga att uttrycka tankar och förmedla betydelse, koncentrerar sig den socialt inriktade

forskningen på en interaktion mellan skribent och läsare samt mellan skribent och kontext.

I detta föredrag har jag för avsikt att betrakta några teoretiska modeller där den kognitiva och den sociala synen har integrerats och fundera på om spår av dessa modeller kan ses i skrivundervisningen. Syftet är att se vilka aspekter i modellerna undervisningen tar fasta på när studenterna skriver på sitt modersmål eller förstaspråk och när undervisningen inte har uppövning av språkfärdigheterna utan förkovring i skriftlig kommunikation som sitt främsta mål. Praktikerna i undervisningen belyses med hjälp av texter skrivna av en studentgrupp på universitetsnivå och intervjuer med gruppens lärare. Den övergripande frågan är huruvida de två synvinklarna, den sociala och den kognitiva, samspelar i undervisningen.

Bläsjö, Mona 2004: *Studenters skrivande i två kunskapsbyggande miljöer*. Almqvist & Wiksell International: Stockholm.

~~~~~

HANNELE KOHVAKKA

JOENSUUN YLIOPISTO

Vallan vahtikoiria vai vaikuttajia?

Mediatutkimus on tällä hetkellä vilkasta erityisesti uusien viestintämuotojen kehittymisen vuoksi. Tässä tutkimuksessa tullaan kuitenkin keskittymään itse viestintään käytettyyn kieleen. Tarkoitus

on verrata suomalaisten ja saksalaisten - painettujen ja sähköisten - sanomalehtien pääkirjoitusten kielellisiä piirteitä erityisesti niiden argumentoinnin osalta. Tarkoitus on sitä kautta selvittää, esiintyykö suomalaisten ja saksalaisten pääkirjoitusten välillä kieli- ja/tai kulttuurisidonnaisia eroja siinä, miten niissä kommentoidaan yhteiskunnan ilmiöitä. Esim. vielä 1990-luvulla suomalaisten sanomalehtien pääkirjoitusten ja kommentaarien argumentoinnin katsottiin eräiden tutkimusten mukaan olevan kielellisesti piilotetumpaa kuin saksalaisten, mutta oliko se todellakin sitä ja ennen kaikkea, miten on asian laita tänä päivänä?

~~~~~

MERJA KOSKELA
VAASAN YLIOPISTO

Laman kuvat — talouden kulttuuriset merkitykset kuvissa ja teksteissä

Kuvituskuva on aikakaus- tai sanomalehtiartikkelissa tai mainoksessa käytettävä kuva, joka ei ole suoraan sidottu aikaan tai havaintoon, kuten uutiskuvat ovat (Hall 1972: 138-140). Kuvituskuvia tuotetaan usein kuvankäsittelytekniikalla pohjana joko valokuva tai piirros. Niiden avulla tekstiin voidaan tuoda realistisuutta tai koskettavuutta. Siksi niitä voi myös käyttää vaikeiden tai arkaluontoisten aiheiden yhteydessä. (Salo 2000: 15-16.) Tämän esitelmän tavoitteena on selvittää, minkälaisen visuaalisten ja kielellisten kuvien kautta

vuoden 2008 talouden taantumaa kuvattiin *The Economist* -lehdessä, joka on talouden ammattilaisille suunnattu aikakauslehti. Tarkastelussa on 10 taantuma-aiheisen artikkelin otsikot ja kuvat. Analyysi perustuu Barthesin (1964) ajatuksiin kuvan ja tekstin suhteesta ja niiden tavoista välittää merkityksiä. Analyysin avulla selviää, minkälaisia mielikuvia talouden taantumasta länsimaisessa kulttuurissa lukijoille tarjotaan.

- Barthes, Roland (1964). Kuvan retoriikka. Teoksessa: *Kuvista sanoin. Ajatuksia valokuvasta*. Osa 3. 1984, 71–91. Toim. Martti Lintunen. Helsinki: Suomen valokuvataiteen museon säätiö.
- Hall, Stuart (1972). Uutiskuvien määräytymisprosessi. Teoksessa: *Kuvista sanoin. Ajatuksia valokuvasta*. Osa 2. 1984, 138–190. Toim. Martti Lintunen. Helsinki: Suomen valokuvataiteen museon säätiö.
- Salo, Merja (2000). *Imageware. Kuvajournalismi mediafuusiossa*. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.

~~~~~

JOEL KUORTTI
UNIVERSITY OF VAASA

**Representation of Colonial Violence in Diasporic Indian Writing:
Jallianwala Bagh as the Final Boundary**

The Jallianwala Bagh massacre in Amritsar in 1919 paved way for the independence of India and Pakistan. The paper looks at the narrative strategies of representing the incident in Salman Rushdie's *Midnight's Children* and Shauna Singh Baldwin's *What the Body Remembers* recounts the same incident as Rushdie's novel. How do they engage

with the colonial political situation? How do the writers see the repercussions of the incident for the time of their narratives?

~~~~~

HANS LANDQVIST
GÖTEBORGS UNIVERSITET

Författare, översättare eller förlagsredaktörer: vem eller vilka har makt över romantitlarna i Vita serien?

Författare, översättare eller förlagsredaktörer: vem eller vilka har makt över romantitlarna i Vita serien? Hur läsare uppfattar ett litterärt verk styrs i hög grad “av de förväntningar som författarnamn, bokomslag, titel och genrebeteckning väcker” (Hedman 2007: 1). Titlar till litterära verk är således viktiga, även om deras omfång ofta är begränsat.

Den undersökning som jag här presenterar ägnas titlar till läkar- eller sjuksköterskeromaner (Landqvist under arbete). Materialet omfattar totalt 288 romantitlar. Av dessa tillhör 130 romaner som är översättningar från engelska, medan de övriga 28 tillhör romaner som är svenska originalromaner. Samtliga romaner är utgivna i Vita serien mellan 1974 och 1991. Som teoretisk-metodisk utgångspunkt för undersökningen fungerar Christiane Nords funktionellt inriktade översättningsteori (Nord 1993).

I mitt föredrag presenterar jag vissa empiriska resultat för de tre delmaterialen med engelska originaltitlar, svenska översatta titlar och svenska originaltitlar. Särskilt intressant är frågan om vem som har makt över romantitlarna, dvs. vem eller vilka som fungerar som titelproducent(er) (jfr Nord 1993: 132). Är det författare eller förlagsredaktörer i fråga om titlar till originalromaner? Är det översättare eller förlagsredaktörer i fråga om titlar till översatta romaner?

Hedman, D. (2007). *Den tidiga svenska kriminalberättelsen*. Hämtad 2008-12-12. Tillgänglig på adressen <<http://litteraturbanken.se>> under "Presentationer".

Landqvist, H. (under arbete). *I systrars och doktorers sällskap: funktioner hos titlar till läkarromaner i original och översättning*, cirka 120 sidor.

Nord, C. (1993). *Einführung in das funktionale Übersetzen. Am Beispiel von Titeln und Überschriften*. (Uni-Taschenbücher 1734.) Tübingen/Basel.

~~~~~

PÄIVI LATVALA VAASAN YLIOPISTO

Maahanmuuttajaperheen tieto- ja viestintäteknologiadiskurssi

Maahanmuuttajaperheen tieto- ja viestintäteknologiadiskurssi Suomalaisessa yhteiskunnassa on nykyisin vaikea selviytyä ilman perustavia tieto- ja viestintäteknikan taitoja. Yksi maahanmuuttajien haasteista uuteen maahan ja ympäristöön asettuessaan on tarvittavien teknisten ja teknologisten tietojen oppiminen.

Esitelmässäni kerron aineiston hankinnasta maahanmuuttajaperheessä. Perhe P:n haastattelu on toteutettu pilottihaastatteluna ennen varsinaisen tutkimusaineiston keräämistä, ja sen tavoitteena oli testata teemahaastattelukysymysten toimivuutta, vastausten koodaamista ja monikulttuurisella kentällä toimimista. Analysoin aineistoa nostamalla esille haastattelussa usein toistuvia teemoja diskurssianalyysin kautta. Lähestymistapa on monitieteinen: tarkastelen aineistosta esiin nousevia teemoja käytettävyyss-tutkimuksen, informaalin oppimisen eli arkioppimisen ja innovaation diffuusioteorian avulla. Esitelmäni keskeiset kysymykset ovat, 1) miten teknologiatietous siirtyy maahanmuuttajaperheen sisällä, 2) kuinka tekniset innovaatiot leviävät etnisissä verkostoissa ja 3) mitkä ovat innovaation omaksumisen vaikutukset maahanmuuttajan kotoutumiseen.

~~~~~

CHRISTER LAURÉN & REIJO KALLIO
UNIVERSITY OF VAASA

Poikkitieteellinen dialogi tutkimusmetodina IT-alan tutkimuksessa / Cross-Scientific Dialogue as Method of Research; the Empirical Work is Based on Computer Science and Linguistics

Our goal is critically to discuss the possibilities and problems of a cross scientific and cross cultural project. Our experiences are mostly based on efforts to come to grip with a project combining computer

science and linguistics, in order to concretize a program for searching Internet material; such a program has to look for identities and/or genres of texts. Not the goal but the pathway in new directions will be our main interest in this paper.

~~~~~

ANNIKKI LIIMATAINEN HELSINGIN YLIOPISTO

Rutiini-ilmaisujen kääntämisen problematiikkaa

Tarkastelen esitelmässäni tilannespesifisiä kiteytyneitä lausumatyyppejä, ns. rutiini-ilmaisuja, ja niiden kääntämistä kieliparissa saksa—suomi. Rutiini-ilmaisut ovat pääsääntöisesti lauseenveroisia, potentiaalisesti itsenäisiä lausumia, ja ne toistuvat samanlaisina tai hieman muunneltuina päivittäisissä vuorovaikutus-tilanteissa. Rutiini-ilmaisujen denotatiivinen merkitys on haalistunut tai toisarvoinen. Syntaktiselta rakenteeltaan kiteytyneet puherutiinit ovat yksinkertaisia ja hyvin heterogeenisiä. Näiden hyvin monimuotoisten, kielenkäytön viestintätilanteisesti vakiintuneiden valmispalojen joukossa on niin idiomaattisia, osa- kuin ei-idiomaattisia ilmaisuja. Rutiini-ilmaisujen kääntäminen on uudessa kieli- ja kulttuuriympäristössä vaativaa ja edellyttää kääntäjältä valppautta ja ammattitaitoa. Tilannesidoksisina rutiini-ilmaisut ovat voimakkaasti konventionaalistuneita. Ne ovat — samoin kuin niihin usein välittömästi liittyvät puhuttelutkin — hyvin kieli- ja

kulttuurispesifisiä sekä laadultaan että myös esiintymistiheydeltään eikä niitä voi läheskään aina kääntää sananmukaisesti toiselle kielelle, vaan vastine määräytyy mm. sen mukaan, mitä kussakin kielessä sanotaan lähinnä vastaavassa tilanteessa.

Tutkin rutiini-ilmaisujen kääntämistä saksan- ja suomenkielisten kaunokirjallisten teosten fiktiivisten dialogien perusteella. Korpukseni käsittää 15 saksankielistä ja 15 suomenkielistä alkuteosta käänöksineen. Keskeisiä kysymyksiä tutkimuksessani ovat mm.

- Mikä merkitys rutiini-ilmaisulla on kaunokirjallisissa teksteissä? Mikä on kulttuuristen odotusnormien merkitys rutiini-ilmaisuja käännettäessä?
- Miten tärkeää rutiini-ilmaisujen säilyttäminen on kääntämisen kannalta ja miten nollaekvivalenssitapaukset ratkaistaan?
- Onko kääntämisessä eroja, kun lähtökielenä ja -kulttuurina on saksa verrattuna siihen, kun lähtökielenä ja -kulttuurina on suomi.

~~~~~

TUIJA LUOKKAKALLIO
UNIVERSITY OF VAASA

Translating for Commercial Success: The Case of *The Egyptian*

People or institutions in power positions govern the acceptance, rejection and reception of literary works. They can be professionals,

for instance translators inside a literary system or patrons, such as publishers, outside a literary system. When publishing translated works, publishers exercise their power when selecting works to be published, and also when deciding upon the translation method deployed by the translator. This means that the work selected for translation possesses some qualities that could be appealing to the target audience, and that somehow fit in the domestic values of the target culture. The translation method can also further enhance the acceptability of the work to ensure its saleability. Sometimes to make a translation commercially successful, certain parts of it are cut and the resulting translation can be a great deal shorter than the source text. This was the case with *Sinuhe egyptiläinen* (1945) by Mika Waltari when it was translated into English. This presentation discusses the translation method in the English translation *The Egyptian* (1949) aimed at the American literary market.

~~~~~

HARRY LÖNNROTH & PAULA ROSSI
TAMMERFORS UNIVERSITET & ULEÅBORGS UNIVERSITET

Svenska språköar i Finland

I vårt bidrag kommer vi att diskutera så kallade svenska språköar i Finland i ett språksociologiskt perspektiv. Till de svenska språköarna i Finland brukar man vanligen räkna de fyra städerna Tammerfors, Kotka, Björneborg och Uleåborg men utöver dem brukar man i

finlandssvenskt språkbruk ta upp också andra orter, huvudsakligen är det fråga om orter som i tiden haft någon sorts industriell verksamhet (se t.ex. Lönnroth & Rossi 2008a, 2008b). Utöver termen språkö kommer vi att presentera de viktigaste svenska språköarna i Finland genom att diskutera svenskans och finlandssvenskhetens historia och nuläge på de aktuella orterna.

Lönnroth, Harry & Rossi, Paula, 2008a: Språkhistorien i stadshistorien. Språk i kontakt i Tammerfors och Uleåborg. I: *Svenskan i Finland 10*, red. av Jan Lindström m.fl. Helsingfors. S. 197-211.

Lönnroth, Harry & Rossi, Paula, 2008b: Språken i föreningsspråk. Finländska fruntimmersföreningar som språkliga miljöer på 1800- och 1900-talen. I: *Svenskans beskrivning 29*, red. av Marianne Nordman m.fl. Vasa. S. 187-194.

~~~~~

TIINA MÄNTYMÄKI
UNIVERSITY OF VAASA

Queering the “serious” in Neil Jordan’s *Breakfast on Pluto*

Like many other films by Neil Jordan, also *Breakfast on Pluto* (2006) thematizes the transgression of boundaries. The gender blending protagonist of the film, Patrick “Kitten” Brandon, finds himself constantly in situations in which his identity is questioned and redefined through language use. Language is the most central vehicle of gendering, and in the film particularly the word “serious” is invested with the power to act as a crystallization of the male-defined demand for unambiguity regarding gender. The category of “serious”

becomes the norm against which the indeterminate gender performance of the protagonist is measured by several of the male characters. The expressions through which the heterosexual imperative contained in “serious” are uttered by the characters, can be claimed to comprise a particular illocutionary force, which by suggesting and asserting the boundaries of the norm simultaneously perform an act of violence against the protagonist uncompliant with the norm of hard masculinity represented by the category. Thus, the protagonist’s ambiguous gender performance encompasses a potential for resistance, and his efforts to actively undermine the maleness of “serious” by irony and parody invite for an ongoing negotiation.

In the paper I look at how Patrick “Kitten” Braden’s ambiguous gender performance manifests itself as a negotiation with the capacity to disintegrate traditional power relations and call into question the contents of masculinity as articulated by and within the category of “serious”. While “on the road” Patrick “Kitten” Braden’s performance trading on the blurring of the boundary between identity and body morphology, and moreover, on drag, masquerade and parody makes possible the questioning of patriarchal power. This means that *queer*, as reiterated by “Kitten” in the film, becomes a subversive category against which the film discusses gender in relation to the naturalized constituents of masculinity.

~~~~~

HENRIK NIKULA
UNIVERSITÄT TURKU & UNIVERSITÄT VAASA

Der Stil als persuasives Mittel in Gebrauchstexten

Im Beitrag wird dafür argumentiert, dass ´Stil´ eine ästhetisch-ästhetische Kategorie ist. Der Stil eines Textes kann somit nur erlebt werden, und ist folglich auch nur indirekt über die -Stilmittel□ beschreibbar. Da der Stil eines Textes als Erlebnis mehr oder weniger unbemerkt die Emotionen des Rezipienten beeinflussen kann, können die Stilmittel manipulativ-persuasiv verwendet werden, um auf die Einstellung des Rezipienten zum Thema des Textes einzuwirken. Die obigen Behauptungen werden durch eine Analyse der instrumentalen Funktion des Stils in einem Reportagetext veranschaulicht.

- Nikula, Henrik (2008): Der ´Stil´ des literarischen Textes - gibt es ihn überhaupt? In: Fritz, Thomas A./ Koch, Günter/ Trost, Igor (Hg.): *Literaturstil. Festschrift für Hans-Werner Eroms zum 70. Geburtstag*. Heidelberg: Universitätsverlag Winter 2008. S. 1-17.
- Schwarz-Friesel, Monika (2007). *Sprache und Emotion*. Tübingen und Basel: A. Francke Verlag. (=UTB 2939).

~~~~~

GUNVOR NILSSON
ÖREBRO UNIVERSITET

Språkets makt och makten över språket — ur ett andraspråksperspektiv

I olika sammanhang framhålls värdet av att behärska språket. Att kunna uttrycka sig väl både i tal och skrift är ofta en förutsättning för att komma in på dagens arbetsmarknad. I mitt föredrag kommer jag att diskutera olika kommunikationsstrategier som vuxna andraspråkstalare utnyttjar i strävan efter att uppnå optimal kommunikativ kompetens på målspråket. Här handlar det till stor del om förmågan att välja adekvata konventionaliserade språkliga konstruktioner i sin muntliga kommunikation. För andraspråkstalaren gäller det att både kunna fånga det semantiskt rätta uttrycket och att lyckas placera det syntaktiskt på rätt ställe.

Föredraget fokuserar på hur talaren söker säkerställa sig om att mottagaren rätt ska uppfatta innehållet i ett yttrande. Materialet som ligger till grund för undersökningen består av inspelningar av spontant tal av vuxna informanter med svenska som andraspråk. De exempel som jag presenterar diskuteras också ur ett komparativt perspektiv med utgångspunkt från svenska som första språk. Syftet med studien är således att belysa de svårigheter en andraspråkstalare kan stå inför vid val av lämpliga uttryck och syntaktiska strukturer för att förtydliga och klargöra det innehållsliga budskapet i sitt yttrande. Resultaten från undersökningen kommer i vissa avseenden även att

ställas i relation till två tidigare studier (Nilsson 2006 och Nilsson u.u).

Nilsson, Gunvor. 2006. Det är inte lätt, kan man säga. Om tolkning, förståelse och bruk av pragmatiska partiklar i ett andraspråksperspektiv. I: *Språkforskning på didaktisk grund. Rapport från ASLAS:s höstsymposium, Växjö, 10-11 november 2005*. Utg. av Jan Einarsson m.fl. ASLA Svenska föreningen för tillämpad språkvetenskap. Uppsala 2006. S.170-180.

Nilsson, Gunvor. (under utgivning) *Vad kan man säga, liksom? Avancerade L2-talares pragmatiska uttryck*. Föredrag vid VAKKI-symposium XXVIII, Språk och mångfald, Vasa universitet 8-9 feb 2008.

~~~~~

MARIANNE NORDMAN VASA UNIVERSITET

'Språkråd' i 20 år — status och förändring

Statsrådets svenska språknämnd är ett samordnande organ då det gäller svenskt språkbruk inom statliga myndigheter i Finland. Nämnden ska bl.a. ge rekommendationer i olika språkliga frågor, särskilt när det gäller lagspråket. Det är inte förvånande att det svenska lagspråket i Finland behöver sin egen rådgivning och sin egen handledningsverksamhet. Inte minst det faktum att de flesta lagtexter på svenska i Finland är översättningsprodukter talar för ett sådant behov.

Statsrådets svenska språknämnd ger sedan 1989 ut ett informationsblad, Språkråd, som utkommer med 2—4 nummer per

år. I mitt föredrag kommer jag att granska innehållet i Språkråd under dess tjuugoåriga verksamhet. I informationsbladet har termlistor spelat en speciellt viktig roll. Också förteckningar över namn på finska och på svenska (t.ex. på stater, EU-institutioner och partier) är frekventa. Språkråd presenterar dessutom ny litteratur, informerar om nya lagar och ger specifika språkråd.

~~~~~

ANITA NUOPPONEN VAASAN YLIOPISTO

Käsiteanalyysia käsiteanalyysistä — kohti systemaattista käsiteanalyysia

Liiketaloustieteen tutkija Näsi (1980) toteaa, ettei nykymuotoinen tie-de olisi mahdollista ilman käsiteanalyysia, sillä tieteellisen tutkimuksen ensimmäiset välttämättömät ainekset eli ajattelun perusyksiköt saadaan esiin juuri käsiteanalyysin avulla. Niitä taas tarvitaan luokitusten tekemisessä, erilaisuuden ja samanlaisuuden havaitsemisessa sekä mittaamisessa.

Tutkimuksessani käsiteanalyysin perustana ovat toimineet terminologisessa tutkimuksessa ja työssä käytettävät menetelmät ja teoriapohja sekä tieteenteoreettiset pohdinnat. Tässä esitelmässä lähden kuitenkin tarkastelemaan sitä, miten erityistieteenalojen tutkijat hahmottavat käsiteanalyysin, millaisena prosessina he sen

näkevät ja mikä sen asema heidän näkökulmastaan on tieteellisessä tutkimuksessa. Tarkastelun kohteena ovat ns. uudet tieteenalat, jotka joutuvat panostamaan paljon tieteellisesti validin käsitteistön ja termistön luomiseen. Aineistona käytän liiketaloustieteilijöiden, kasvatustieteilijöiden ja hoitotieteilijöiden käyttämien käsiteanalyysi-menettelmien kuvauksia.

Perusero terminologisessa työssä ja tieteellisessä tutkimuksessa käytettävän käsiteanalyysin välillä on mm. tavoitteessa ja lopputuloksessa. Terminologinen analyysi pyrkii kuvaamaan olemassa olevaa käsitteistöä ja termistöä sellaisena kuin sitä tutkittavalla erikoisalalla yleisesti käytetään ja valitsemaan tietyn käytännön suositeltavaksi. Tieteellinen käsiteanalyysillä pyritään aktiivisempaan käsitteistön ja termistön muokkaukseen modifioimalla aiempia käsitteitä ja käsitejärjestelmiä tai luomalla uutta käsitteistöä ja termistöä. Juuri tämä tarkoitus on myös omassa tutkimushankkeessanikin, jossa kehittelen mallia erilaisiin tarkoituksiin soveltuvaksi systemaattiseksi käsiteanalyysi-menettelmäksi.

Symposiumin teemaan liittyen voisi todeta, että tutkijalla on valtaa käsittelemiensä käsitteiden ja termien suhteen, koska hän muokkaa, modifioi ja luo uutta käsitteistöä ja termistöä. Terminologisten projektien valta liittyy valintoihin ja suosituksiin, joita ne päätyvät tekemään ja julkaisemaan.

Nuopponen, Anita (1994). *Begreppssystem för terminologisk analys*. Acta Wasaensia.

Näsi, Antti (1980). *Ajatuksia käsiteanalyysista ja sen käytöstä yrityksen taloustieteessä*. Yrityksen taloustieteen ja yksityisoikeuden laitoksen julkaisuja. Sarja A2: Tutkielmia ja raportteja 11. Tampere.

~~~~~

PÄIVI PELTONIEMI
UNIVERSITÄT VAASA

Einige Begriffe im Bereich der Benennung der Tierarten terminologisch betrachtet

Das finnische Nomenklaturkomitee für Säugetiernamen hat im August seinen Vorschlag für finnische Namen aller 4 629 Säugetierarten der Welt veröffentlicht. Eines der Hauptziele des Projekts war, irreführende Säugetiernamen gemäß des heutigen Wissens zu korrigieren. Außerdem hat das Nomenklaturkomitee etwa 3 500 Säugetierarten benannt, die bisher keine finnischen Namen hatten. (Henttonen u. a. 2008)

Die Nomenklaturen werden nach den Internationalen Nomenklatur-Regeln verfasst, die zur Systematik und Taxonomie gehören (Hentschel/Wagner 2004: 492). In diesem Beitrag werden einige zentrale Begriffe der Namengebung, d. h. der Benennung der Tierarten terminologisch, vor allem mit Hilfe der terminologischen Begriffsanalyse untersucht. Unter Begriffsanalyse versteht man die Erklärung der Inhalte, d. h. der Merkmale, der Begriffe eines

Untersuchungsmaterials und ihrer Beziehungen zueinander, d. h. der Begriffssysteme (vgl. Nuopponen 2003: 13).

Das Ziel des Beitrages ist es, einige von den wichtigsten Begriffen des Bereichs der Benennung der Tierarten zu analysieren. Die Analyse wird auch mit einigen Beispielen für finnische Säugetiernamen veranschaulicht.

- Hentschel, Erwin J./Wagner, Günther H. (2004): *Wörterbuch der Zoologie. Tiernamen, allgemeinbiologische, anatomische, physiologische, ökologische Termini und Kurzbiographien*. 7. stark überarbeitete und erweiterte Aufl. München: Elsevier.
- Henttonen, H./Koivisto, I./Lahti, S./Lokki, J./Nummi, P./Pankakoski, E./Valste, J. (2008) [online]: *Maailman nisäkkäiden suomenkieliset nimet* [zitiert 18.12.2008]. Abrufbar: <http://www.fmnh.helsinki.fi/luonto/nimet/nisakkaat/>
- Nuopponen, Anita (2003): Käsitemanalyysi asiantuntijan työvälteenä. In: Koskela, Merja/Pilke, Nina (toim.): *Kieli ja asiantuntijuus*. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys, 13-24. (AFinLAN vuosikirja n:o 61).

~~~~~

NINA PILKE

VASA UNIVERSITET

Hon arbetar som extrabiträde - han blev chef för avdelningen — kvinnlig och manlig yrkesbild i ljuset av exempelmeningar i en tvåspråkig cd-romordbok

I mitt föredrag diskuterar jag lexikografiska exempel i en cd-romordbok (Stora finsk-svenska cd-romordboken, WSOY 1998)

utgående från ett könsperspektiv. Könsskillnader i språket har i tidigare forskning studerats i fråga om två aspekter. Mest forskning finns i kvinnors och mäns språkbruk och språkvanor. I dessa studier sätts den språkvariant som används av kvinnor respektive män i fokus. Den andra möjligheten är att man studerar hur språket används om kvinnor och män, dvs. hur de två könen avbildas i språket. (Jfr Laureys 1978.) Min studie hör till den senare typen. Min studie är en del av ett större projekt med tre delar:

1. studier i automatisk språkkontroll och ordböcker
2. användarstudier
3. studier i exempelmeningar

Av de tre delarna diskuterar jag i det nu aktuella föredraget fas nummer 3, dvs. exempelmeningar. I en tidigare studie (Pilke 2008) har jag sett på bruket av pronomina han och hon kvantitativt och diskuterat utgående från stereotypier hur representanter för de två könen (han, hon, kvinnan, mannen) talar i exempelmeningarna. Nu har jag för avsikt att analysera materialet med tanke på yrkesroller och andra arbetsrelaterade aspekter (t.ex. lön, karriär).

~~~~~

KAARINA PITKÄNEN HELSINGIN YLIOPISTO

Termien kääntämiseen liittyviä asenteita 1800-luvulla

Erikoiskielet ja niiden sanasto ovat aina olleet yksi kääntäjän haasteista, mutta 1800-luvun suomentajille haaste oli valtava: oli samalla luotava kokonaisia erikoisalojen termistöjä. Kun nykyinen ammattikäntäjä käyttää apunaan erikoisalojen sanakirjoja ja hyödyntää laajaa asiantuntija- ja kollegaverkostoa, 1800-luvun harrastajakääntäjä tutki vanhoja sanakirjoja ja saattoi keskustella termivalinnoistaan kirjeitse harvojen kollegoidensa kanssa.

Tarkastelen esitelmässäni ensimmäisiä suomenkielisiä eläinkirjoja (pääosin käännöksiä) ja niiden termistöä. Keskityn erityisesti taksonomisten pääjaksojen ja luokkien (nyk. esim. selkärangaiset, nilviäiset, nisäkkäät, matelijat) nimeämisen taustalla vaikuttaneisiin normeihin ja asenteisiin. Nämä ilmenevät konkreettisina termivalintoina itse teksteissä, mutta ajan arvostuksia valotetaan myös suomentajien esipuheissa ja teoksista myöhemmin kirjoitetuissa arvioissa.

Pohdin esitelmässäni myös termien asemaa kääntämisessä. Onko terminmuodostus varsinaista kääntämistä? Toisaalta pohdin kääntämisen vaikutusta suomenkielisiin termeihin myös niissä teoksissa, jotka eivät ole varsinaisia käännöksiä. Syntyvätkö

suomenkieliset termit aina vieraan vaikutuksesta, koska uudet käsitteet on yleensä ensin nimetty muissa kielissä?

~~~~~

GERALD PORTER
UNIVERSITY OF VAASA

“Who’s gonna shoe your Pretty Little Foot?” Women’s Empowerment and Polysemy in a Fragmentary Song Cluster

This paper studies the role of song transmission in women’s empowerment. Although few traditional singers in the United States have found the Irish ballad “The Maid of Aughrim” in the repertoires of traditional singers, a stanza from the ballad, beginning “Who will shoe your pretty little foot?” appears in numerous other songs. Despite the diversity of these songs, they consistently address feminist issues of abuse and desertion, many of them concluding with the line (not found in the original ballad) “I don’t need no man”. This paper addresses questions of language and power in such an intertextual context, and concludes that the consciousness of participating in a women’s oral tradition of dissent is itself an instrument of empowerment.

~~~~~

ELINA PÄLVIMÄKI
VASA UNIVERSITET

Handlingar och händelser i språkbadselevs uppsatser i årskurs 6

Min presentation är en del av min blivande doktorsavhandling Handlingar och händelser i språkbadselevs kognitiva strukturer som hör till projektet Språkbad - interaktion och kognition vid Institutionen för nordiska språk vid Vasa universitet. Inom projektet kombineras två specialiseringsområden inom institutionen nämligen forskning i svenskt språkbad och forskning i fackspecifik kommunikation. I den allmänna filosofin beskrivs en handling som någonting som en person gör medan en händelse är någonting som blott händer eller sker med personen (Rescher 1970). Grovt indelat skiljer vi mellan saker som vi gör (simmar) och saker som händer oss (blir våta i regn).

I min presentation diskuterar jag handlingar och händelser i uppsatser av språkbadselever (åk 6). Eleverna har haft som uppgift att skriva en uppsats med rubriken Nu blir det vinter i Finland. Eleverna har fått ett papper med sju stimulusord (djuren, marken, människan, vattendragen, vädret, växterna) som de har fått använda som inspiration. Jag har valt att analysera temat djur eftersom detta tema har varit ett av de mest inspirerande temana för språkbadseleverna: man kan förvänta sig att de textavsnitt, i vilka eleverna skriver om djur, innehåller många olika handlingar och händelser.

Syftet med min presentation är att kvantitativt presentera antalet handlingar och händelser i språkbadselevernas uppsatser i årskurs 6 samt diskutera fundamentala skillnader mellan handlingar och händelser. På basis av skillnaderna gör jag min klassificering av handlingar och händelser. Jag kommer också att göra preliminära begreppsanalyser av vissa handlingar och händelser genom att klassificera begreppsspecifika begreppskännetecken med hjälp av Pilkes (2000) modell.

Rescher, N. (1970). The characterization of actions. I. *The Nature of Human Action*. Ed. M. Brand. Illinois: Scott, Foresman & Co.

Pilke, N. (2000). *Dynamiska fackbegrepp. Att strukturera vetande om handlingar och händelser inom teknik, medicin och juridik*. Acta Wasaensia No 81, Språvetenskap 15. Vasa: Universitas Wasaensis.

~~~~~

DIETER HERMANN SCHMITZ

UNIVERSITÄT TAMPERE

Männliches Spiel, weibliche Regeln. Anmerkungen zu Neuverfilmungen und Drehbuch-Übersetzungen

Die Filmkomödie "F.C. Venus" von 2005 ist eine Besonderheit der finnischen Filmgeschichte: Es ist bislang der einzige Film Finnlands, für den die Rechte einer Neuverfilmung ins Ausland – genauer gesagt: nach Deutschland – verkauft wurden. Bereits 2006 hatte das gleichnamige deutsche Remake seine Kino-Premiere.

Der Beitrag beschäftigt sich mit Fragen wie: Was ist am deutschen Remake ‚deutsch‘? Wie wird versucht, einem deutschen Geschmack zu entsprechen? Gibt es im deutschen Film einen anderen Sinn für Humor? Wie wird Komik lokalisiert?

Basis für die Analyse sind ein Vergleich der beiden Verfilmungen, vorliegende Filmkritiken sowie Beobachtungen studentsicher „Test-Seher“.

~~~~~

NESTORI SIPONKOSKI
UNIVERSITY OF VAASA

Translator versus Copyeditors: The Case of Contemporary Finnish Shakespeare Translation

This presentation makes an effort to draw the attention to some of the power relations that take place in the context of copyediting the contemporary Finnish Shakespeare translations. I will discuss the subject with reference to my ongoing doctoral thesis which examines the ways in which the copyeditors of the contemporary Finnish translations of Shakespeare’s plays affect both the translation process and the resulting translation. The thesis represents a new kind of approach to the study of translation, since the primary material consists of unpublished translation manuscripts with

editorial comments. The overall aim of the thesis is to study the disintegration of authorship in Finnish Shakespeare translation by exploring an alternative for the traditional model of literary translation in which the translator works alone on a single source text.

I will approach the subject by identifying two major power relations which partly overlap each other. First, I will discuss the relationship between the copyeditors' work and the prevailing translation tradition that exists for this particular text-type in Finland. My proposition is that there exist definite models (i.e. a canon) for translating Shakespeare within the Finnish literary system that have certain power over the copyeditors' work. Second, I will draw the attention to the question of who has the overall power to decide what the new models for Finnish Shakespeare translation (a role which the contemporary translations are intended to adopt) should be like. I will approach this question by examining the power relation between the translator and the copyeditors on the individual level (i.e. whose solutions tend to appear in the published translation), as well as in André Lefevere's terms by examining whether an established writer working as a translator (a professional) is able to resist the commissioner's (the patron's) agenda.

~~~~~

MARIANN SKOG-SÖDERSVED & ANITA MALMQVIST
VASA UNIVERSITET & UMEÅ UNIVERSITET

“Ändå faller jag inte i farstun för just den här boken.” Att påverka läsaren av bokrecensioner med hjälp av fraseologismer

Bokrecensionens centrala uppgift är att göra läsarna uppmärksamma på nyutkomna publikationer. Detta sker dock inte enbart i form av en komprimerad framställning av publikationernas innehåll; som en obligatorisk komponent ingår även en kritisk diskussion av primärtexten. Recensionen har som uppgift att hjälpa läsarna att orientera sig på bokmarknaden och att fatta beslut om vad de vill läsa. Den informerar, diskuterar, klassificerar och aktiverar. Recensionen har en opinionsbildande funktion och det värderande elementet är ett viktigt inslag i texten. Värderingen kan därvid formuleras mer eller mindre direkt och ett sätt för recensenten att uttrycka sina åsikter är att använda fraseologismer.

Inom ramen för ett större projekt undersöker vi fraseologismernas förekomst och funktion i bokrecensioner i tysk- och svenskspråkiga dagstidningar. I detta bidrag kommer vi att gå in på det svenskspråkiga materialet och närmare studera hur fraseologismer brukas i en värderande funktion i dagstidningarnas bokrecensioner. Av speciellt intresse är då det avslutande avsnittet i texterna, eftersom det vanligtvis utgör en sammanfattning av recensionen och innehåller någon typ av slutomdöme. Detta påverkar troligen läsarnas inställning även om det egentligen ger uttryck för recensentens åsikt

om det recenserade verket. En annan del av recensionen som är av stort intresse i sammanhanget är det inledande avsnittet inklusive rubrik och eventuell ingress.

Materialet som används för analysen består av riksvenska och finlandsvenska riks- och regionaltidningar. Även åländska recensioner finns representerade.

~~~~~

MINNA SUNI JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Maahanmuuttajien ammattikielen hallinta mediatekstien ja asiakirjojen kuvaamana

Esittelen Jyväskylän yliopistossa meneillään olevaa Suomi työkielenä - tutkimusta, jossa perehdytään työperusteiseen maahanmuuttoon kytkeytyviin kielikysymyksiin. Tutkimuksessa tarkastellaan ammattikielen ja alakohtaisten viestintäkäytänteiden omaksumista sekä maahanmuuttajaa ympäröivän työyhteisön roolia tässä prosessissa. Mukana on eri ammattialoja terveydenhoidosta teollisuuteen ja koulutuksesta informaatioteknologiaan.

Työperusteisen maahanmuuton lisääminen on noussut viime aikoina vahvasti esiin mm. hallituksen linjauksissa. Kimmokkeena tutkimukselle ovat olleet myös aiemmissä tutkimuksissa havaittu

maahanmuuttajien ristiriitainen vastaanotto työelämässä sekä lehtien yleisönosastoissa ja verkkokeskusteluissa esiin nousseet tapauskuvaukset, joissa esimerkiksi potilas- tai työturvallisuuden on katsottu vaarantuneen maahanmuuttajien toimiessa niukan suomen kielen taidon turvin työelämässä. Tutkimus sijoittuu dialogiseen ja sosiokulttuuriseen viitekehykseen, ja se toteutetaan moninkertaisena kvalitatiivisena tapaustutkimuksena. Tutkimusasetelmassa yhdistyvät osallistujien arjessaan jäsentämä kokemusperäinen, haastatteluin haettava tieto ja tutkijoiden autenttisia vuorovaikutustilanteita analysoimalla tekemät havainnot. Lisäksi tarkastellaan erilaisia tausta-aineistoja, joista keskeisimpiä ovat työperusteista maahanmuuttoa käsittelevät hallinnolliset asiakirjat ja mediaseurannan myötä kootut tekstit.

Tässä esitelmässä tarkastelen muutamia näytteitä tutkimuksen tausta-aineistosta. Analysoin sitä, millaiseksi kielitaidon käsite rakentuu tutkimuksen aihepiiriin liittyvissä mediateksteissä ja hallinnollisissa asiakirjoissa ja miten niissä kuvataan riittävää ammattikielen hallintaa. Suomi työkielenä -tutkimus on osa Suomen Akatemian rahoittamaa Haltuuoton dialogit: Dialoginen näkökulma kielen oppimiseen ja opetukseen -tutkimushanketta.

~~~~~

MARGARETA SÖDERGÅRD
ÅBO AKADEMI

Svenska Språkbadslevers färdigheter i och användning av svenska. Årskurs 9 berättar.

Mitt föredrag baserar sig på en undersökning av hur finska språkbads elever i årskurs 9 har upplevt språkbadsprogrammet i svenska. Det huvudsakliga syftet med min undersökning är att ta reda på vilka erfarenheter och upplevelser eleverna har av språkbad i daghem och skola. Ett annat syfte är att undersöka vilken uppfattning eleverna har om sina färdigheter i språkbadsspråket svenska samt i vilka sammanhang de använder sig av svenskan.

Jag har sammanställt ett frågeformulär som jag riktat till årskurs 9 i svenskt språkbad i Vasa i maj 2007. Eleverna har också fått skatta sina färdigheter i svenska utgående från nivåerna i Europeiska språkpasset. I mitt föredrag kommer jag att redogöra för elevernas bedömning av sina språkfärdigheter samt för deras användning av svenska i det dagliga livet.

~~~~~

JUKKA TIUSANEN
UNIVERSITY OF VAASA

Styles of Writing the National Crisis II: Ways of Writing the Partition from Rushdie's Rich Early Baroque to Desai's

The starting point of my discussion is a comparison between Salman Rushdie's *Midnight's Children* and Anita Desai's *Clear Light of Day*. I go on to explore the implications of such different styles of expressing the sense of simultaneous exhilaration and urgency of a national transformation and crisis.

~~~~~

HANNA TURPEINEN & MARI BERGROTH
VAASAN YLIOPISTO

Missä menet kielikylpyopettaja? Kartoitus opettajien täydennyskoulutustarpeista ja -toiveista

Kielikylpyopetusta on järjestetty Suomessa yli 20 vuoden ajan ja kielikylvyn suosio kasvaa yhä edelleen. Kielikylvyn laajentamispaineet ovat suuria mm. Vaasassa, Turussa ja Helsingissä. Korkealaatuisen kielikylpyopetuksen takaaminen kielikylpyryhmissä on pitkälti riippuvainen pätevästä, kielitaitoisista ja kielikylpytietoisista opettajista. Vaasan yliopiston Levón-instituutissa (ent. Täydennyskoulutuskeskus) on järjestetty kielikylpyopettajien täydennys-

koulutusta vuodesta 1991. Monikielisyyden täydennyskoulutus on pohjannut aina erittäin voimakkaasti Vaasan yliopiston Pohjoismaisten kielten laitoksella tehtävään tutkimukseen sekä kansainvälisen verkoston asiantuntijuuteen.

Täydennyskoulutuskenttä on muuttunut voimakkaasti viime vuosina, ja myös opettajien lisäkoulutustarpeet ovat ajan myötä muuttuneet yhä heterogeenisemmiksi. Tällä hetkellä Suomen kielikylpykouluissa ja -päiväkodeissa on toisaalta kokeneita kielikylpyopettajia, jotka tarvitsevat syventävää täydennyskoulutusta ja toisaalta kielikylpyopettajina aloittaa vuosittain uusia opettajia, jotka eivät ole aikaisemmin tutustuneet kielikylpyyn. Tämän lisäksi kielikylpyopettajat työskentelevät eri tasoilla päiväkodista yläkouluun ja kohtaavat arjessaan oppilaita kognitiivisen ja kielellisen kehityksen eri tasoilla. Kaikki nämä asettavat omia vaatimuksiaan hyvän täydennyskoulutuksen räätälöinnille.

Tässä kartoituksessa esittelemme kielikylpyopettajien omakohtaisia toiveita täydennyskoulutustarpeista. Kartoituksen pohjalla oleva kysely lähetettiin opettajille joulukuussa 2008 täydennyskoulutuksen markkinointikanavia käyttäen. Opettajia pyydettiin kertomaan omasta taustastaan kielikylvyssä ja kertomaan mitä asioita hän pitää keskeisinä kielikylpykoulutuksessa. Tämän lisäksi pyysimme opettajia kertomaan mitä opetusmuotoja täydennyskoulutuksessa tulisi hyödyntää. Lopuksi pyysimme heitä kuvailemaan unelmakoulutusta omin sanoin. Tässä esityksessä esittelemme kyselyn vastaukset ja

keskustelemme kielikylvyn täydennyskoulutuksen tarpeista ja mahdollisuuksista laajemmassa yhteiskunnallisessa mittakaavassa.

~~~~~

CHRISTA UUSI-RAUVA
HELSINKI SCHOOL OF ECONOMICS

Legitimacy for 20 20 by 2020? Media Representations of the EU Energy and Climate Package

In this study, we offer a cross-national comparison of media texts on the energy and climate package of the European Union, introduced by the European Commission in January 2008 and approved by the European Parliament in December 2008. We provide a critical discourse analysis of the immediate reactions to the package in the UK, Ireland, Sweden and Finland. Contributing to the literature on environmental discourses, our analyses focuses on the ways in which the media legitimates or delegitimates the EU package, and how particular discourses are drawn on in media representations. We argue that extending the research focus on environmental discourses to the study of media texts offers a contribution to extant literature. In particular, specifying and illustrating the ways in which particular positions on the EU package and climate change are (de)legitimized in the media helps us to better understand discursive dynamics of environmental debates. Our analysis indicates that a discourse of co-

operation, evident in media texts across societal contexts, offers a particularly interesting basis for future research.

~~~~~

LIISA VOBSCHMIDT & RIITTA OITTINEN
VAASAN YLIOPISTO & TAMPEREEN YLIOPISTO

Child, Jelinek ja paratekstit

Tarkastelemme kääntäjän paratekstejä suostuttelukeinoina hermeneutiikan ja dialogisuuden näkökulmasta. Lähtökohtana on Gérard Genetten tekstikäsitelmän kriittinen tarkastelu, etenkin hänen näkemyksensä para- ja periteksteistä. Pohdimme paratekstien merkitystä toisaalta kääntäjälukijalle ja toisaalta käännöksen lukijalle. Esimerkkiaineistona käytämme Lauren Childin ja Elfriede Jelinekin erikielisten käännösten verbaalisia ja visuaalisia paratekstejä.

~~~~~

OLIVER WINKLER
ÄBO AKADEMI

**Verbale Konfliktaushandlung in den deutschen Übersetzungen
von August Strindbergs *Dödsdansen* und ihre Bedeutung für
Friedrich Dürrenmatts *Play Strindberg***

Dürrenmatt schreibt im Jahre 1968 das Stück *Play Strindberg* auf der Grundlage zweier ihm vorliegender deutscher Übersetzungen von August Strindbergs Ehedrama *Dödsdansen*, die bis heute von der Forschung nicht behandelt wurden. Im Vortrag gehe ich der Frage nach, welche Bedeutung diese Übersetzungen für *Play Strindberg* haben. Der dabei verwendete methodische Ansatz verbindet Fragen der literarischen Übersetzung mit der linguistischen Dialoganalyse, wie sie sich bei Kilian (2005) findet. Über eine detaillierte linguistische Analyse der Dialoge zwischen den beiden Hauptfiguren Alice und Edgar, auf der Basis der Eingangsszenen beider Werke, sollen Dialogstrukturen in den deutschen Übersetzungen ermittelt und mit jenen des schwedischen Originals und der Dürrenmattschen Bearbeitung verglichen werden.

Dabei wird zu diskutieren sein, welche Bedeutung den deutschen 'Dödsdansen'-Übersetzungen zukommt und welche Aspekte der linguistische Ansatz auf empirischer Basis zur Textgenealogie beitragen kann.

Hess-Lüttich, Ernest W. B. 1981. *Soziale Interaktion und literarischer Dialog*. Berlin: Erich Schmidt. (=Philologische Studien und Quellen, H. 97.).

- Kilian, Jörg 2005. *Historische Dialogforschung. Eine Einführung*. Tübingen: Max Niemeyer. (=Germanistische Arbeitshefte, 41).
- Knapp, Gerhard P. 1981. From lilla helvetet to the Boxing Ring: Strindberg and Dürrenmatt. In Blackwell, Marilyn Johns (Hrsg.). *Structures of Influence. A Comparative Approach to August Strindberg*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press: 226-244.
- Rumler-Gross, Hanna. 1985. *Thema und Variation. Eine Analyse der Shakespeare- und Strindberg-Bearbeitungen Dürrenmatts unter Berücksichtigung seiner Komödienkonzeption*. Köln, Wien: Böhlau Verlag.

~~~~~